

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

سرتق

دوشنبه ۹ مهر ۱۴۰۳ • ۲۶ ربیع الاول ۱۴۴۶ • ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۹۳۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۱:۵۴ • اذان مغرب ۱۸:۰۷ • اذان صبح فردا ۴:۳۶ • طلوع آفتاب ۵:۵۹

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

خبرخوانی

معدل‌ها را دریابید

میانگین معدل دانش‌آموزان در خرداد ۱۴۰۳ در مجموع سه رشته ریاضی، تجربی و انسانی در پایه دوازدهم ۱۰٫۹۸، پایه یازدهم ۱۰٫۶۲ و پایه دهم ۱۱٫۵۹ بود که حکایت از وضعیت فاجعه‌بار سطح و کیفیت آموزش در مدارس سراسر کشورمان است. به گزارش تسنیم، نتایج نمره‌های امتحان‌های نهایی به عنوان یکی از شاخص‌ها برای بررسی عملکرد و کیفیت آموزش‌وپرورش کشور شناخته می‌شود و افت نمره‌های دانش‌آموزان در امتحانات نهایی به همراه عملکرد ضعیف دانش‌آموزان ایرانی در نتایج «آزمون‌های بین‌المللی تیمز و پرلز» نشان می‌دهد وضعیت و کیفیت در آموزش‌وپرورش کشورمان اصلا مطلوب نیست. اگرچه مسئولان همچون رضامراد صحرایی، وزیر سابق آموزش‌وپرورش، از افزایش نین‌نمره‌ای میانگین معدل دانش‌آموزان در امتحان‌های نهایی خرداد ۱۴۰۳ به عنوان یک دستاورد سخن گفت، اما همچنان وضعیت نمره‌های دانش‌آموزان قابل قبول نیست. بیشترین معدل در پایه دهم با ۱۱٫۵۹ است و میانگین معدل دانش‌آموزان در خرداد ۱۴۰۳ در مجموع سه رشته ریاضی، تجربی و انسانی در پایه دوازدهم ۱۰٫۹۸، پایه یازدهم ۱۰٫۶۲ و پایه دهم ۱۱٫۵۹ است. همچنین میانگین معدل در پایه دوازدهم در رشته علوم تجربی ۱۲، در رشته ریاضی-فیزیک ۱۱٫۸۲ و در رشته علوم انسانی ۹٫۱۳ بوده است و میانگین کشوری نمره‌های دانش‌آموزان در امتحان‌های نهایی خرداد امسال در رشته تجربی ۱۱٫۲۳، رشته ریاضی ۱۰٫۷۹ و در رشته انسانی ۸٫۷۵ بود. با وجود افزایش نمره‌های دانش‌آموزان در خرداد ۱۴۰۳ که می‌تواند ناشی از طراحی بهتر و استانداردتر سوالات امتحان‌های نهایی یا عملکرد بهتر دانش‌آموزان باشد، اما متأسفانه همچنان میانگین نمره‌های دانش‌آموزان کشور پایین است و این‌افت معدل حداقل در شش سال اخیر مشاهده می‌شود.

پیشنهادخوانی

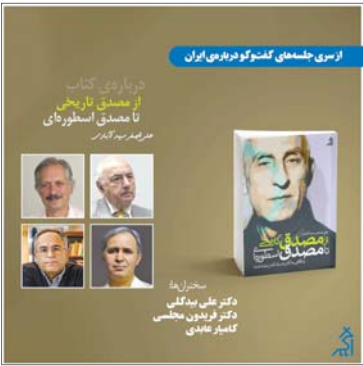
گفت‌وگو درباره ایران

امروز ساعت ۱۶ نشست «گفت‌وگو درباره ایران» با موضوع کتاب «از مصدق تاریخی تا مصدق اسطوره‌ای» نوشته علی‌صغر سیدآبادی در شهرکتاب تجریش برگزار می‌شود.

در این نشست دکتر علی بدیگلی (پژوهشگر تاریخ و نویسنده)، دکتر فریدون مجلسی (دبلیمات یازنشته، نویسنده و مترجم) و کامیار عابدی (پژوهشگر ادبیات) سخنرانی خواهند کرد.

تمجیدکنندگان و تقبیح‌کنندگان «مصدق» در سال‌های اخیر پرشمار شده‌اند. هنوز او با کارنامه‌اش موضوع بحث گروه‌های فکری مختلف و پژوهشگران تاریخ و سیاست معاصر ایران است و گاه اسناد تازه‌ای له یا علیه او و با در چارچوب دستیابی به حقیقت کشف و منتشر می‌شود. در سال‌های اخیر، برخی از پژوهشگران نیز برعکس، به‌صراحت از ضرورت شکستن اسطوره مصدق نوشته و گفته‌اند. این کتاب تلاش کرده است تا در این دوگانه گرفتار نشود و اگر از آن فراتر نرفته باشد، دست‌کم از منظر دیگر زاویه تازه‌ای در این بحث بگشاید. موضوع اصلی این کتاب «پدیدار» مصدق است. نویسنده در این کتاب سعی کرده است توضیح دهد که مصدق در افکار عمومی یا در روان جمعی ایرانیان چگونه پدیدار شده و «مصدق تاریخی» در چه شرایطی و با چه فرآیندی به «مصدق اسطوره‌ای» تبدیل شده است.

این کتاب در نشر اکر و در ۲۷۲ صفحه منتشر شده و نشست امروز در میدان تجریش، خیابان فناخسرو، مرکز خرید تندیس، طبقه منفی دو، شهرکتاب تجریش برگزار می‌شود.

این روزها همه از اهمیت شبکه بهداشت در کشور صحبت می‌کنند. شاید به این دلیل باشد که رئیس‌جمهور از زمره افرادی هستند که در تشکیل و تقویت شبکه سلامت در کشور یاری رسانده‌اند. صحبت از اهمیت شبکه بهداشت در هر کشوری مثل صحبت از اهمیت اکسیژن در حیات هر موجود زنده‌ای است. اشکالات پدیدآمده در شبکه سلامت کشور و زمین‌گیرشدن و ازکارافتادن این شبکه باعث نگرانی استادانی شده است که بیشترین تلاش را در استقرار این سیستم داشته‌اند. اما این استادان گویا متوجه نیستند اشکالات این سیستم و نقد ایشان به آن شبیه اشکالاتی است که ممکن است الکساندر گراهام بل در سیستم مخابرات مدرن، اگر زنده بود ببیند و بزعم خود، درصدد اصلاح آن برآید. نمونه آنکه در بحث خود هم فقطوقطع از ضرورت شبکه منسجم بهداشت دفاع می‌کنند و هیچ راه‌حل واقع‌بینانه‌ای ارائه نمی‌دهند. هیچ‌کس در ضرورت شبکه تردید ندارد و اگر واقع‌بینانه نگاه کنیم، همین شبکه سراسری موجود با ریل‌هایی که سال‌هاست پوسیده‌اند هم در بسیاری کشورها وجود ندارد و خود نقطه مثبتی است.

دوستی اخیرا به‌درستی اشاره کرده بود: «باید پزشک باشی که دریایی چرا تمام تلاش‌های سیستم در استقرار شبکه سلامت و سیستم ارجاع موفق نمی‌شود؟» و به این نگاه باید اضافه کرد «برای داشتن این درک، باید در سال‌های اخیر در سیستم دانشگاهی و خصوصی به

نورولوژیست

عنوان پزشک، فعالیت کرده باشید تا دریابید شبکه سراسری و نظام ارجاع و پزشک خانواده در کشور، با هر برنامه‌ریزی و دستور دولتی بدون توجه به عوامل اصلی و بسیار ساده آن حل نخواهد شد. وقتی به دلیل به رسمیت نشناختن اقتصاد، سیستم سلامت مناسبی در شهرستان‌ها وجود ندارد، سیستم مناسبی که بتواند پزشکانی دائمی و خودخواسته به تعداد کافی در شهرها و روستاها به کار بگیرد و تنها تکیه‌اش بر پزشکان «مجبور» طرحی به طور موقت باشد و از سوسی دیگر، به‌راحتی و با بهایی اندک بتوان به مراکز درمانی در شهرهای بزرگ‌تر مراجعه کرد، هیچ‌گاه سیستم شبکه و نظام ارجاع و پزشک خانواده جا نمی‌افتد. حتی اگر ده‌ها کارشناس بیمار ندیده، صدها برنامه با اصطلاحات پیچیده از نظام سلامت کشورهای پیشرفته ترجمه کنند و به مسئول اصلی که حقوق مسئولیتش کفاف نمی‌کند و

کودکی

قوانین مصوب قوه‌مقننه و نقض حقوق کودکان

سمیرامادوندی*

مناطق دور از شهر و در ازدواج‌هایی که مادر فردی زیر ۱۸سال است که به عقد غیررسمی پدر درآمده، بی‌سواد و بی‌اطلاع از قوانین است و نبود توان مالی برای پرداخت هزینه‌های وکیل و نگاه‌های سنتی که مانع از مداخله نهاد قضائی در زندگی ناشسوبی می‌شود و امکان پیشگیری از حقوق نقض‌شده را منغ می‌کند، مادر چگونه می‌تواند به نهادهای قضائی مراجعه کرده و از حقوق ازدست‌رفته کودکش که مانند شیء، توقیفی با او برخورد شده و پدر برای آزار مادر از دریافت شناسنامه امتناع می‌کند و ثبت احوال برای اجبار پدر به حضور و اجبار مادر به ثبت واقعه ازدواج از صدور شناسنامه امتناع می‌کند، دفاع کند؟

دوم: مطابق با بند چ ماده ۳ قانون حمایت از اطفال و نوجوانان، بازماندگی از تحصیل شرایط مخاطره‌آمیز محسوب شده و مطابق با ماده ۶ همین قانون، تکالیفی برای وزارت کشور و وزارت آموزش و پرورش در این مورد معین شده است. بر اساس این قانون، وزارت کشور مکلف است با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، نسبت به شناسایی اطفال و نوجوانان فاقد اسناد سجلی یا هویتی اعم از اتباع ایرانی و غیرایرانی، و معرفی آنان حسب مورد به نهادهای حمایتی، آموزشی یا قضائی جهت اقدامات حمایتی، اقدام کند و از طریق سازمان ثبت احوال کشور با همکاری سایر نهادهای مربوطه و با در نظر گرفتن اقامتگاه اشخاص و تغییرات آن، هر سال حداقل سه ماه پیش از آغاز سال تحصیلی جدید، اسامی و نشانی اطفال و نوجوانان ایرانی و غیرایرانی را که به سن قانونی تحصیل رسیده‌اند، به تفکیک مناطق به آموزش و پرورش اعلام کند. وزارت آموزش و پرورش نیز مکلف است موارد عدم ثبت‌نام تا پایان دوره متوسطه را به سازمان بهزیستی یا دفتر حمایت از اطفال و نوجوانان قوه قضائیه جهت انجام اقدامات لازم اعلام کرده و اقدامات لازم جهت ثبت‌نام اطفال و نوجوانان (چه ایرانی و چه غیرایرانی) فراهم کند. این دو نهاد قوه مجریه از اجرای قانون مصوب قوه مقننه سر باز زده و اقدام به نگارش دستورالعمل درخصوص نحوه ثبت‌نام دانش‌آموزان کرده و متأسفانه برخلاف ماده ۴۵ قانون حمایت از خانواده، با نگارش شیوه‌نامه ثبت‌نام اتباع خارجی در مدارس جمهوری اسلامی در مورخ ۲۱ شهریور ۱۴۰۳ و ابلاغ آن به

روستای مایان سفلی در هشت‌کیلومتری غرب شهر تبریز. سال‌هاست که میزبان لک‌لک‌هایی است که تا طی مسافتی طولانی از آفریقا بر پشت‌بام‌ها یا تیرهای چراغ برق این روستا لانه کرده‌اند. آب‌وهوا و وجود رودخانه آجی‌چای در دامنه سیلان و در دسترس بودن غذای کافی باعث شده تا این پرندگان اقامت در این روستا را انتخاب کنند. عکس:مسعود واعظ. تسنیم

نکاتی که در شبکه بهداشت دیده نمی‌شود

باید صبح زود خود را به اتاق عمل برساند، تحویل دهند!».

در نظر داشته باشیم بازگشت به عقل سلیم و دیدن ساده‌ترین ملزومات، مهم‌تر است. انسان‌ها حقوق می‌خواهند، پرداخت حقوق واقعی نیازمند نظارت کیفی است، طب روزآمد نیازمند ارتباط بین‌المللی است و سیستم درمانی قابل اعتماد مستلزم هزینه است. نهادهای خودسامان هزینه‌های خود را به شکل واقع‌بینانه‌ای خود تهیه می‌کنند. تأمین هزینه‌های واقعی نیازمند استقلال سیستم سلامت و تعرفه‌های واقعی است. نمی‌توان با دستور، لشکر بردگان را بدون دیدن هزینه‌های واقعی خدمات‌نمان (هم برای دستمزد هم برای امکانات) به کار واداشت و برای شبکه برنامه نوشت.

نظام ارجاع مستلزم درک واقع‌بینانه ترجیح مردم در مراجعه به سیستم سلامت و ایجاد نوعی دلایل قابل فهم برای متابعت از این سیستم است؛ وگرنه تا ابد مردم برای ساده‌ترین بیماری‌ها تا پاسی از نیمه‌شب پشت مطب متخصصین و استادان شهرهای بزرگ می‌نشینند تا دل آنها را از بی‌حاصلی زحمتی که برای تربیت متخصصین و اعزام آنها به شهرهای دور کشیده‌اند، خون کنند.

آری فقط باید طیب باشی و در این سیستم کار کرده باشی تا در کنی چرا صحبت از شبکه بدون نگاه واقع‌بینانه، بدون تأسیس نهاد خودسامان در سلامت، بدون به رسمیت شناختن قوانین اقتصاد در کار سلامت، به جایی نمی‌رسد.

اقتصادخوانی

حقوق کارگران معدن چطور پرداخت می‌شود؟

این روزها یکی از مسائلی که پس از فاجعه معدن طیس مورد توجه قرار گرفته است، نحوه پرداخت و میزان حقوق کارگران فعال در این گونه مشاغل است.

ترددی نیست که شغل‌ها در کیفیت زندگی افراد تأثیر می‌گذارد، از این رو مشاغلی که سلامت جسم و روان انسان را به مخاطره بیندازد، جز مشاغل سخت و زیان‌آور تلقی می‌شود.

طبق قانون کار در کارهای سخت و زیان‌آور مزایایی برای افرادی که در این زمینه اشتغال دارند، در نظر گرفته شده و مبلغ پرداختی براساس سختی کار تعیین می‌شود. طبق ماده ۵۲ و ۶۵ قانون کار درصورتی‌که کارگاه دارای طرح طبقه‌بندی مشاغل باشد، با توجه به ماهیت شغل و محیط کار به کارگران فوق‌العاده سختی کار هم تعلق می‌گیرد.

به موجب تبصره ۲ ماده ۷۶ قانون بیمه تأمین اجتماعی، کارهای سخت و زیان‌آور به شغل‌هایی گفته می‌شود که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی محیط کار غیر استاندارد بوده و فرد با انجام آن کار، فشار جسمی و روانی بیش از ظرفیت طبیعی را متحمل در اثر آن به بیماری و عوارض آن مبتلا شود.

ماده یک آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور این مشاغل را که به آنها سختی کار تعلق گرفته به دو دسته تقسیم کرده است:

الف- مشاغلی که صفت سخت و زیان‌آور با ماهیت شغلی وابستگی دارد اما می‌توان با به‌کارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی مناسب توسط کارفرما سختی و زیان‌آوری آنها را حذف کرد.
ب- مشاغلی که ماهیتا سخت و زیان‌آور بوده و با به‌کارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی کارفرما، صفت سخت و زیان‌آوری کاهش یافته اما امکان سخت و زیان‌آوری آنها حفظ می‌شود.
درواقع برخلاف مشاغل گروه «الف» که با به‌کارگیری تمهیدات ایمنی و تلاش کارفرمایان سختی کار کاهش می‌یابد، مشاغل گروه «ب» ماهیتا سخت و زیان‌آور هستند و این صفت در ذات آنها وجود دارد.

درحال‌حاضر کار در معدن، حفر قنات و چاه، کارهای مرتبط با کوره‌های مذاب، عملیات مربوط به جمع‌آوری و دفن زباله‌ها، کار در فضاهایی که ارتعاشات صوتی حاکم بر محیط بر سیستم شنوایی آسیب‌رسان است، کارهای مرتبط با سم‌پاشی و ضدعفونی، کار آتش‌نشانی، کار غواصی که تحت فشار غیرطبیعی محیط باشد و کارهایی که در معرض تشعشعات رادیواکتیو هستند از جمله مشاغل سخت و زیان‌آور به شمار می‌رود.

علاوه‌بر کارهای سخت و زیان‌آور مشخص‌شده طبق مصوبات شورای‌عالی حفاظت فنی و موارد تأییدشده توسط کمیته‌های استانی، موارد زیر نیز سخت و زیان‌آور شناخته می‌شود:۱- مشاغلی که در ندامتگاه‌ها و زندان‌ها مستقیما با زندانی ارتباط دارند.۲- مشاغلی که مستقیما در مراکز روان‌درمانی با بیماران روانی مرتبط هستند.۳- خرن‌نگاری - تبصره: مصادیق خرن‌نگاری با تأیید کمیته بدوی موضوع ماده ۸ تعیین می‌شود.

درصورتی‌که آلاینده‌های محیطی بیش‌ازحد مجاز محل کار متقاضی راحت تأثیر قرار دهند، این شغل‌ها می‌تواند جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب شود. اما یکی از سوآلاتی که بیش از همه پرسیده می‌شود این است که نحوه پرداخت حقوق و دستمزد در مشاغل سخت و زیان‌آور چگونه است؟

به طور معمول در کارهای سخت و زیان‌آور یک‌سری مزایا برای افرادی که در این زمینه اشتغال دارند، در نظر گرفته می‌شود و مبلغ پرداختی براساس سختی کار تعیین می‌شود. در مواد ۵۲ و ۶۵ قانون کار برای آن دسته از کارگرانی که در کارهای سخت و زیان‌آور اشتغال دارند، پرداخت فوق‌العاده سختی کار نیز پیش‌بینی شده است، به این نحو‌که اگر کارگاه دارای طرح طبقه‌بندی مشاغل باشد، پرداخت فوق‌العاده سختی کار با توجه به ماهیت شغل یا محیط کار انجام می‌شود.

به موجب ماده ۵۲ قانون کار، در کارهای سخت و زیان‌آور و زیرزمینی، ساعات کار نباید از شش ساعت در روز و ۳۶ ساعت در هفته تجاوز کند.تبصره: کارهای سخت و زیان‌آور و زیرزمینی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای‌عالی حفاظت فنی و بهداشت کار و شورای‌عالی‌کار تهیه و به تصویب وزرای کار و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

تسنیم گزارشی تهیه کرده و به بخشی از دلایل فرار از تهران پرداخته است. چند سؤال مطرح است، از جمله اینکه چند سال طول می‌کشد تا یک کارگر خانه بخرد؟ یا چرا مردم مجبورند از کلان‌شهرها به ویژه تهران مهاجرت کنند؟ یک مترمربع واحد مسکونی، حدودا هفت برابر دستمزد یک ماه کارگران بوده است. درحالی‌که در سال ۱۴۰۳، حداقل دستمزد، هفت‌میلیون و ۱۶۶هزار تومان است و یک مترمربع واحد مسکونی، ۸۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان که ۱۲ برابر حقوق یک ماه کارگران است. این آمار به آن معناست که قدرت مردم برای خرید خانه، کاهش پیدا کرده است.

۱۲ برابر

۱۵ برابر

۱۳ سال

ساختگوی قوه قضائیه گفت: «سرتق یکی از موضوعات مهمی است که در ۱۳ سال گذشته به عنوان جرم اول کشور مطرح بوده و دستگاه‌های مختلف دراین‌باره مسئولیت دارند و باید همه از جمله ضابطین، دستگاه‌های قضائی، نهادهای حاکمیتی و مردم به وظایفشان عمل کنند. فرهنگ‌سازی مردم در این مورد بسیار مهم است و همه باید به هم کمک کنیم برای اینکه آمار سرتق را در جامعه کاهش دهیم. یک عزم ملی برای پیشگیری و کاهش سرتق باید اتفاق بیفتد و فرهنگ‌سازی انجام شود و در این مورد صداوسیما هم می‌تواند به ما کمک کند».